

до створення програм, що часто не відповідають потребам конкретних регіонів. Тому важливо продовжувати працювати над зміцненням гендерної політики та покращенням її імплементації в Україні, щоб забезпечити справжнє виконання міжнародних зобов'язань і сприяти поліпшенню становища жінок у суспільстві.

Список використаних джерел:

1. Шимонович Д., «Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок: Вступна записка» (Аудіовізуальна бібліотека міжнародного права ООН, грудень 2008 р.) URL: <https://legal.un.org/avl/ha/cedaw/cedaw.html> (дата звернення 09.10.2024).
2. Дискримінація щодо жінок: Конвенція і Комітет. Виклад фактів / Харківська правозахисна група; Харків, 2004. 64 с.
3. Комітет CEDAW. Загальна рекомендація № 35 щодо гендерно зумовленого насильства щодо жінок, яка оновлює Загальну рекомендацію № 19. URL: <https://daccess-ods.un.org/access.nsf/Get?OpenAgent&DS=CEDAW/C/GC/30&Lang=E> (дата звернення 09.10.2024).
4. Комітет CEDAW. Загальна рекомендація № 30 щодо жінок у запобіганні конфліктам, конфліктних і постконфліктних ситуаціях. URL: <https://daccess-ods.un.org/access.nsf/Get?OpenAgent&DS=CEDAW/C/GC/30&Lang=E> (дата звернення 09.10.2024).
5. Доповідь про виконання Україною Конвенції ООН Про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. Восьма періодична доповідь. URL: https://www.google.com/url?q=https://www.vin.gov.ua/images/doc/vin/ODA/gender/report_8.pdf&sa=U&ved=2ahUKEwjEyLCp2oGJAxURiv0HHZL6Jms4ChAWegQIDRAB&usg=AOvVaw03S79OoY_oEDKzLvX_iYFM (дата звернення 09.10.2024).

Денис ВОЛЯНЮК,
здобувач вищої освіти

Юлія ОЛІЙНИК,
викладач кафедри
адміністративного права і процесу
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ПРОТИДІЇ
МАРОДЕРСТВУ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ**

Система адміністративно-правових заходів, спрямована на протидію мародерству в умовах воєнного стану, являє собою сукупність державних регулятивних актів та практичних дій, покликаних попередити та припинити незаконне заволодіння майном на територіях, де ведуться бойові дії або оголошено надзвичайний стан. Ця система включає в себе як профілактичні заходи, так і застосування адміністративно-правових санкцій до осіб, які

вчинили таке правопорушення. Ефективність функціонування даної системи безпосередньо залежить від чіткості та всеосяжності відповідного законодавства, оперативності реагування правоохоронних органів та активної участі громадськості у протидії цьому негативному явищу.

Відповідно до кримінального законодавства України мародерство кваліфікується як військовий злочин, що полягає у незаконному заволодінні майном, яке належить або належало пораненим чи загиблим особам на полі бою. За вчинення такого злочину передбачена кримінальна відповідальність у вигляді позбавлення волі на строк від трьох до десяти років [1, с. 523]. Незважаючи на зростання громадянської активності у протидії мародерству, необхідно нагадати про недопустимість самосуду. Будь-які дії, спрямовані на притягнення осіб до відповідальності поза межами встановленої законом процедури, є незаконними. Громадян закликають дотримуватися правового поля та співпрацювати з правоохоронними органами, які мають всі необхідні повноваження для притягнення винуватців до відповідальності.

Адміністративно-правовий механізм протидії мародерству складається з комплексу взаємодіючих заходів, спрямованих на запобігання та припинення правопорушень. До таких заходів належать як превентивні дії (інформування громадян, посилення охорони), так і примусові заходи адміністративної відповідальності (адміністративний арешт, штраф). Важливо знати, що вони передбачають здійснення комплексу заходів, спрямованих на превенцію (профілактику) цього виду правопорушень (роз'яснювальна робота серед населення, посилення охорони об'єктів) та на їх репресію (припинення) шляхом оперативного виявлення винуватців та застосування до них адміністративної відповідальності [2, с. 253].

Враховуючи підвищений ризик порушення правопорядку під час дії воєнного або надзвичайного стану, адміністративно-правові механізми протидії мародерству мають бути спеціально адаптовані до таких умов. Ефективність боротьби з мародерством безпосередньо залежить від чіткості та вичерпності законодавчого регулювання, яке має містити визначення мародерства як адміністративного правопорушення, встановлювати види та міру адміністративної відповідальності за його вчинення, а також визначати порядок притягнення винуватців до відповідальності.

Ефективність протидії мародерству значною мірою залежить від оперативності реагування правоохоронних органів на повідомлення про вчинення таких правопорушень. Швидке прибуття на місце події, фіксація доказів та вжиття необхідних заходів для затримання винуватців є ключовими для успішного розслідування та припинення протиправних дій.

Важливу роль у протидії мародерству відіграє також активна участь громадськості. Інформування правоохоронних органів про факти мародерства, участь у народних дружинах та інших формах громадського контролю сприяють своєчасному виявленню та припиненню правопорушень. Взаємодія правоохоронних органів та громадськості є одним з найдієвіших способів

забезпечення безпеки та правопорядку в умовах підвищеної загрози.

Незважаючи на наявність нормативно-правової бази, спрямованої на протидію мародерству, на практиці спостерігається недостатня ефективність правоохоронних заходів [3, с. 260]. Це пов'язано з низкою об'єктивних і суб'єктивних факторів, серед яких: недостатня кількість правоохоронців, що ускладнює забезпечення належного контролю за правопорядком; наявність корупційних схем, які підривають довіру до правоохоронних органів та перешкоджають об'єктивному розслідуванню злочинів; а також соціально-економічні фактори, що сприяють зростанню злочинності.

Для приведення національної системи протидії мародерству у відповідність до міжнародних стандартів необхідно забезпечити правоохоронні органи необхідними ресурсами. Відповідно до міжнародних стандартів у сфері правоохоронної діяльності держава зобов'язана забезпечити правоохоронні органи необхідними матеріальними, технічними та фінансовими ресурсами для виконання своїх функцій. А також впровадити прозорі механізми відбору, підготовки та просування кадрів в органах правопорядку. З метою запобігання корупції та забезпечення високого рівня професіоналізму працівників правоохоронних органів необхідно запровадити конкурсний відбір, регулярне навчання та оцінювання їхньої діяльності [4, с. 42] .

Для ефективного протидіяння мародерству необхідний комплексний системний підхід, що передбачає узгоджені дії державних органів, правоохоронних структур та громадськості. Забезпечення правопорядку та захист власності в умовах воєнного стану вимагає не лише посилення кримінальної відповідальності за вчинення мародерства, а й реалізації широкого спектру превентивних заходів, спрямованих на усунення причин та умов, що сприяють вчиненню таких злочинів. Тісна взаємодія всіх суб'єктів протидії мародерству є необхідною умовою для досягнення стійких позитивних результатів.

Список використаних джерел:

1. Саєнко А. Г., Огісвич А. О. Щодо питання розмежування військового кримінального правопорушення – мародерства та кримінальних правопорушень проти власності, вчинених в умовах воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 5. С. 523-526
2. Ковальова С. С., Крепостний С. Ю. Мародерство та проблеми охорони прав власності в зоні проведення АТО (кримінально-правовий аспект). *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. 2015. № 218. С. 252-257.
3. Хомусько Є. М. Мародерство в умовах воєнного стану: поняття, особливості та кримінальна відповідальність. VI Міжнародний молодіжний науковий юридичний форум: [Матеріали форуму, м. Київ, Національний авіаційний університет, 18 травня 2023 р.]. С. 260-262.
4. Кримінально-правові відповіді на виклики воєнного стану в Україні : матеріали міжнар. наук. конф., м. Харків, 5 трав. 2022 р. / упоряд. та заг. ред.: Ю. В. Баулін, Ю. А. Пономаренко ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого ; Нац. шк. суддів України ; Громад. орг. «Всеукр. асоц. кримін. права» ; НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса. Харків : Право, 2022. 310 с.